

МËSIMI I PESTË - ПЯТЫЙ УРОК

I. NË HOTEL - В ГОСТИНИЦЕ

A.

Nikollaj Skvorcovi ka zënë vend në hotel “Tirana”. Ai ka një dhomë në katin e tretë. Dhoma ka një dritare. Dritarja sheh nga parku, ajo nuk ka pamje nga qyteti.

Nikollaj Skvorcovi është një gazetar rus. Ai banon në Moskë, por ndodhet për disa muajë me punë në Tiranë. Këtu ai ka një shok. Shoku quhet Marin Drini. Në hotel ka shumë turistë.

B. ПЕРЕВОД:

Николай Скворцов остановился в гостинице “Тирана”. У него есть комната на третьем этаже. В комнате есть окно. Окно выглядывает в парк, но у неё нет вида на город.

Николай Скворцов русский журналист. Он живёт в Москве, но теперь он находится по делам на несколько месяцев в Тиране. Здесь у него есть друг. Его друга зовут Марин Дрини. В гостинице много туристов.

C. ВОПРОСЫ-ОТВЕТЫ:

- Çfarë është Nikollaj Skvorcovi ? *Кто такой Николай Скворцов ?*
- Nikollaj Skvorcovi është gazetar rus. *Николай Скворцов русский журналист.*
- Ku ka zënë vend ai ? *Где он остановился ?*
- Ai ka zënë vend në hotel “Tirana”. *Он остановился в гостинице “Тирана”.*
- A ka dhomë ai në hotel? *Есть ли у него комната в гостинице?*
- Po, ai ka një dhomë në hotel. *Да, у него есть комната в гостинице.*
- A ka dhoma pamje nga qyteti? *Есть ли у комнаты вид на город ?*
- Jo, dhoma s’ ka pamje nga qyteti. *Нет, у комнаты нет вида на город.*
- Ka shumë turistë në hotel ? *Есть ли много туристов в гостинице*
- Po, në hotel ka shumë turistë. *Да, в гостинице много туристов*

II. ГРАММАТИКА

1. НАСТОЯЩЕЕ ВРЕМА ИЗЪЯВИТЕЛЬНОГО НАКЛОНЕНИЯ ГЛАГОЛА КАМ (ИМЕТЬ)

Настоящее время изъявительного наклонения глагола *kam* (иметь, обладать):

Ед. число

unë kam	<i>У меня есть</i>
ti ke	<i>У тебя есть</i>
ai ka	<i>У него есть</i>
ajo ka	<i>У неё есть</i>

Мн. число

ne kemi	<i>У нас есть</i>
ju keni	<i>У вас есть</i>
ata kanë	<i>У них есть</i>
ato kanë	<i>У них есть</i>

УПРАЖНЕНИЕ 1.

*Следите внимательно за употреблением глагола **kam** в этих примерах:*

A. Unë kam një libër - *У меня есть книга.*

Ti ke një fletore - *У тебя есть тетрадь.*

Nikollaj Skvorcovi ka një shok. *У Николая Скворцова есть друг.*

Ai ka një dhomë në hotel. *У него есть комната в гостинице.*

Dhoma ka pamje nga parku. *У комнаты есть вид на парк.*

B. Çfarë keni ju? Unë kam një libër.

Что есть у вас? У меня есть книга.

Keni ju shokë këtu? Po, unë kam një shok këtu.

Есть ли у вас друзья здесь? Да, у меня есть один друг здесь.

Ka dhoma dritare? Po, dhoma ka një dritare.

Есть у комнаты окна? Да, у комнаты есть одно окно.

A keni ju makinë? Jo, unë nuk kam makinë.

Есть ли у вас автомобиль? Нет, у меня нет автомобиля.

Ka Marini shokë? Jo, Marini s'ka shokë.

Есть ли у Марина друзья? Нет, у Марина нет друзей.

Ka ajo libër? Jo, ajo nuk ka libër.

Есть ли у неё книга? Нет, у неё нет книги.

Kanë ata gazetë? Jo, ata nuk kanë gazetë.

Есть ли у них газета? Нет, у них нет газеты.

Примечание: При выражении отрицания перед глаголом *kam* ставит-ся отрицание **nuk** или **s'** (*razgovornoe*).

- Ju keni libër? (*Есть ли у вас книга*).

- Jo, unë **nuk kam** (**s'kam**) libër. (*Нет, у меня нет книги*).

УПРАЖНЕНИЕ 2.

Переведите на албанский:

У меня нет друга. У неё нет словаря (*fjalor*). У неё есть автомобиль. У нас есть газета. У нас нет карандаша (*laps*).

2. ОПРЕДЕЛЁННАЯ ФОРМА ИМЁН СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ ЖЕНСКОГО РОДА

Определённая форма имён существительных женского рода образуется следующим образом:

А. Имена существительные женского рода, оканчивающиеся в ед. числе на *-ë*, меняют *-ë* на *-a*; например:

dhomë	një dhomë	dhoma	комната
punë	një punë	puna	работа (дело)
ditë	një ditë	dita	день
natë	një natë	nata	ночь
orë	një orë	ora	час

В. Имена существительные женского рода, оканчивающиеся в ед. числе на *-e*, принимают в определённой форме окончание **-ja**, например:

shoqe	një shoqe	shoqja	подруга
fletore	një fletore	fletorja	тетрадь
dëgjuese	një dëgjuese	dëgjuesja	слушательница
shqiptare	një shqiptare	shqiptarja	албанка
amerikane	një amerikane	amerikanja	американка

УПРАЖНЕНИЕ 3.

Образуйте неопределённую форму от следующих существительных женского рода:

Образец. italiane një italiane italianja

итальянка

franceze (*француженка*)

angleze (*англичанка*)

mesditë (*полдень*)

mesnatë (*полночь*)

panje (*вид*)

gazetare (*журналистка*)

përkthyesë (*переводчица*)

mësuesë (*учительница*)

këngë (*песня*)

3. УКАЗАТЕЛЬНЫЕ МЕСТОИМЕНЕНИЯ

Указательные местоимения **ky** (*это/этот*), **kjo** (*эта*), **këta** (*эти, м.р.*), **këto** (*эти, ж.р.*) указывают на близкие лица и предметы, например:

Ky është Marini (*Это Марин*)

Kjo është Zana. (*Эта Зана*)

Këta janë turistë. (*Эти - туристы*)

Këto janë turiste. (*Эти - туристки.*)

Для указания на отдалённые лица или предметы употребляются указательные местоимения **ai** (тот), **ajo** (та), **ata** (те, м. р.), **ato** (те, ж.р.) , которые омонимичны личным местоимениям **ai, ajo, ata, ato** (он, она, они):

Ai shoku - Тот товарищ.

Ajo vajza - Та девушка.

Ata mësuesit - Те учителя.

Ato mësueset - Те учительницы.

Часто эти местоимения употребляются с наречиями места **këtu** (здесь; тут) and **atje** (там):

Ky këtu - Этот здесь.

Kjo këtu - Эта здесь.

Këta këtu (м. р.) - Эти здесь.

Këto këtu.(ж. р.) - Эти здесь.

Ai atje - Тот (он) там.

Ajo atje (f.) - Та (она) там.

Ata atje.(м. п.) - Те (они) там.

Ato atje (ж. р.) - Те (они) там.

Часто они употребляются с существительными как прилагательные; например:

Ky student. (Этот студент.

Kjo studente. (Эта студентка)

Këta (turistë). (Эти туристы)

Këto (turiste). (Эти туристки)

УПРАЖНЕНИЕ 4.

Переведите на русский язык:

Kjo dhoma këtu. Ajo vajza atje.

Këta shokët këtu. Ato shoqet atje.

Këto turistet këtu. Ato turistet atje.

Ky përkthyesi këtu. Ai gazetari atje.

УПРАЖНЕНИЕ 5.

Переведите следующий диалог на русский язык:

- Kush është ky shoku këtu?

- Ky është Marin Drini. Ai është shqiptar. Ai është përkthyes.

- Po ai zotnia atje kush është?

- Ai është zoti Nikollaj Skvorcov. Ai është rus. Ai është gazetar.

- Po ajo vajza e re atje kush është?

- Ajo vajza e re atje është Nadezhda Petrovna. Ajo është ruse. Ajo është turiste.

СЛОВАРЬ:

zë vend - *остановиться, обитать, жить*
dhom/ë, -a - *комната*
dritar/e, -ja - *окно*
kam (ke, ka...) - *у меня есть, у тебя есть и т. д.*
shoh (ai sheh) - *видеть, смотреть*
pamj/e, -a - *вид*
nuk kam (s'kam) - *у меня нет*
makin/ë, -a - *автомобиль*
udhëtoj - *путешествовать*
nëpër qytet - *по городу*
në këmbë - *пешком*
me autobus - *автобусом*
banoj - *жить, обитать*
ndodhem - *находиться, быть*
me punë - *по делам*
shok, -u - *друг*
laps, -i - *карандаш*
fletor/e, -ja - *тетрадь*
gom/ë, -a - *резинка*
gazet/ë, -a - *газета*
dit/ë, -a - *день*
mesdit/ë, -a - *полдень*
mesnat/ë, -a - *полночь*
shoq/e, -ja - *подруга*
dëgjues, -i - *слушатель*
ky - *этот*
kjo - *эта*
këto - *эти (ж. р.)*
këta - *эти (м. р.)*
këtu - *здесь, сюда, тут*
atje - *там*